

[home](#)**ROM** zoeken

typ hier uw zoekterm

zoek

Pernis: Duurzame Weg

Verslag Kennisconferentie De Duurzame (Groene) Weg

"Als er een pilot van de Duurzame Weg komt, dan wordt het in Pernis", stelt Cor van de Kemp van de wijkraad Pernis op de kennisconferentie van 29 oktober in Dordrecht over de Duurzame (Groene) Weg. "Mijn prioriteit ligt meer bij andere verkeerssituaties in Dordrecht dan bij de A16. Daarbij is de Duurzame Weg een kostbare oplossing", aldus gastheer en wethouder van Dordrecht Ferdinand van den Oever. Het was duidelijk dat de meningen verdeeld zijn over de realisatie van een Duurzame (Groene) Weg tijdens de bijeenkomst, die georganiseerd was door ROM-Rijnmond en het InnovatieNetwerk. We blikken terug op een inspirerende middag.

Guus van de Hoef opent donderdagmiddag de bijeenkomst. "Bij innovatieve ideeën heb je een lange weg te gaan", aldus de dagvoorzitter, "Uit een mooi artikel in het NRC Handelsblad van gisteren blijkt duidelijk dat László Vákár, bedenker van de Duurzame Weg, goed op weg is, maar dat hij nog de nodige hindernissen te gaan heeft om zijn idee te kunnen realiseren."

Guus van de Hoef (l) en László Vákár (r)

László Vákár van ingenieursbureau Movares had een interview gegeven aan het NRC over zijn concept: De Duurzame Weg. Vákár vertelde in het artikel dat hij eraan begint te twijfelen of het overkappen van een snelweg met een glazen constructie

[Projecten overzicht](#)[Ruimtelijke Arrangementen](#)[BRG](#)[Lucht](#)[RMO](#)

Pernis

- [Kennisateliers en bestuursconferentie](#)
- [Kennisatelier 1](#)
- [Kennisatelier 2](#)
- [Kennisatelier 3](#)
- [Studie Duurzame Weg](#)
- [Kansen Duurzame Weg](#)
- [Vervolgonderzoek Duurzame Weg](#)
- [Aankondiging Kennisconferentie De Duurzame \(Groene\) Weg](#)
- [Verslag Kennisconferentie De Duurzame \(Groene\) Weg](#)

in Nederland wel gerealiseerd zal worden. Wat hem betreft was er allang gestart met de bouw.
"Het besluitvormingsproces voor dit soort grote projecten is vaak lang en taai", vervolgt Van de Hoef, "Het is daarbij belangrijk om goede coalities te sluiten. Vanmiddag zijn we bijeen om te zoeken naar zulke verbonden."

Van de Hoef vertelt hoe het contact is ontstaan tussen ROM Rijnmond en het InnovatieNetwerk. Hans Rutten licht kort toe waar zijn organisatie voor staat.

Hans Rutten licht toe

"We steunen grensverleggende innovaties binnen de landbouw, agribusiness, voeding en groene ruimte. Bijvoorbeeld door belanghebbenden bij elkaar te brengen."
Door een idee voor een groenproject langs de A16 kwam InnovatieNetwerk in contact met Terra Incognita. Deze laatste organisatie kende het concept Duurzame Weg en heeft er een groen tintje aan gegeven. Zo is de naam veranderd in Duurzame (Groene) Weg. Uiteindelijk hebben ROM Rijnmond en het InnovatieNetwerk gezamenlijk de aanwezigen benaderd voor de conferentie.

Guus van de Hoef sloot zijn welkomstwoord af met een stukje tekst uit het boek 'De Tao van Poeh' van Benjamin Hoff:

*Voor het kennen van de Weg
Moet je gewoon op Weg
Je dingen doen.
Liefst met plezier,
(dat hoeft niet daar, je kan 't ook Hier)
Heel simpel op de Poeh-Manier.
Maar ga niet Zoeken naar de Weg,
Want je zal zien, dan is hij weg!*

Ter afsluiting van de bijeenkomst las de dagvoorzitter het laatste stukje voor van het verhaaltje:

Ik ben ik

*En jij bent jij,
Dat weten we allebei;
Maar als je nu de dingen doet,
De dingen die jij kan,
Dan vind je heus de Weg vanzelf,
En de Weg komt achter je an!*

De experts aan het woord

In het eerste deel van de bijeenkomst geven verschillende deskundigen een presentatie die toegespitst is op de uitvoerbaarheid van de Duurzame (Groene) Weg. De heer Vákár licht kort toe waar de Duurzame Weg voor staat: een weg overkapt door koud gebogen glas, waarin zonnecellen desgewenst geïntegreerd kunnen worden. De overkapping houdt geluid en luchtvervuiling tegen. De vervuilde lucht wordt gefilterd. Woningbouw direct langs de weg is hierdoor mogelijk en betekent betere benutting van de ruimte. De warmte onder de kap kan gebruikt worden voor de verwarming van woningen of van bedrijven. ZOAB, het zeer open asfalt beton dat om de zeven jaar vervangen moet worden, is niet meer nodig. Dunner asfalt volstaat, omdat de weg geen last heeft van verschillende weersomstandigheden, zoals vorst of het gebruik van strooizout. Dit betekent minder onderhoud aan de weg.

Daarna komt Leo van der Wal van Gemeentewerken Rotterdam aan het woord. Het Ingenieursbureau van Gemeentewerken heeft eind vorig jaar een contra-expertise uitgevoerd op de haalbaarheid en toepasbaarheid van het concept. Zij hebben niet de groene variant van de overkaptte weg onderzocht.

"Het idee is kansrijk, maar op een aantal punten is nader onderzoek nodig", licht Van der Wal toe, "Op zaken als luchtkwaliteit, milieuaspecten en veiligheid moet dieper worden ingegaan. Gaan mensen hetzelfde gedrag vertonen als in een tunnel? De automobilist zoekt dan wat meer het midden van de weg op."

De tunnelwet is van toepassing op de Duurzame (Groene) Weg. En dat zorgt voor de nodige beperkingen.

"Daarom moet de Duurzame Weg niet als een tunnel aangemerkt worden", aldus Vákár, "Omdat het in stedelijk gebied wordt aangelegd, zijn er veel afslagen nodig. En dat mag niet volgens de wet."

"De tunnelwet is er niet voor niets", reageert een van de aanwezigen van RWS op Vákárs stelling, "Het gaat tenslotte om de veiligheid van de weggebruikers."

Wethouder Dost van de gemeente Zwijndrecht vraagt of zoiets al niet eens eerder ergens is gebouwd.

"Wel bepaalde onderdelen, maar niet het integrale concept", zegt Vákár, "En dat maakt het zo bijzonder."

"Dat zou betekenen dat we een wereldprimeur hebben", reageert wethouder Dost enthousiast.

"Leidt het niet heel erg af", vraagt wethouder Van den Oever zich af, "Gaan we niet met z'n allen op de rem staan wanneer we de overkapping inrijden? Hoe reageren automobilisten? Volgens Vákár zijn situaties al nagebootst.

Gijs Gijzendorffen van ROM Rijnmond voegt daaraan toe: "TNO is in staat om een volledige simulatie te maken van de

Duurzame Weg."

Wethouder Van den Oever: "Leidt het niet heel erg af?"

Groen

Frank Stroeken van Terra Incognita neemt vervolgens het woord. Stroeken is landschapsarchitect en hij heeft bekeken hoe de Duurzame Weg inpasbaar is in de omgeving.

"De sfeer binnenin zo'n overkapping is belangrijk. Een ideale plek voor planten. Het is er warm, er is veel CO2 en je kunt hemelwater opvangen en gebruiken voor bewatering."

Op de vraag of die planten ook veel fijnstof kunnen opvangen, zegt Stroeken:

"Dat is minimaal. Dan heb je heel veel begroeiing nodig."

Maar vooral aan de buitenzijde van de weg ziet Stroeken veel kansen voor beplanting.

"Je kunt door de Duurzame Groene Weg de omgeving intensiever gebruiken. Je maakt er de voorkant van de stad van. We zijn niet gewend naar de weg te kijken, maar door beplanting nodigt het juist uit om je naar de snelweg met overkapping te richten."

Kees van Ommeren van Decisio is econoom en heeft een maatschappelijk kosten-batenanalyse van de Duurzame Weg gemaakt. Hiervoor heeft hij een fictief stuk weg van een kilometer in Rotterdam genomen. Zijn belangrijkste conclusie is dat de analyse op een positief saldo uitkomt. Dit komt bijvoorbeeld doordat de directe omgeving gewilder wordt als woonplek en de grondprijs daardoor hoger wordt.

"Er zijn wel veel onzekerheden. Het is haalbaar mits er woningen worden gebouwd langs de weg", aldus Van Ommeren.

Wethouder Dost vraagt: "Wat is de grootste kostencomponent?"

Volgens de bedenker van de weg is dat de overkapping gevolgd door ex aequo de tunnelinstallaties en de koelinstallaties van het wegdek.

"Maar door het nieuwe soort glas dat ik heb ontwikkeld, zijn de kosten voor de overkapping gehalveerd", aldus Vákár.

"Toch blijft € 60 miljoen voor een kilometer overkapping ontzettend veel geld", stelt Dost.

Petra Rutten van Proper Stok is gebiedsontwikkelaar. Zij maakt zich hard voor een betere verbinding tussen onder meer het gebied rondom de Rotter en de Kralingse Plas. "Maar daar snijdt de A20 Gouda – Hoek van Holland dwars doorheen," aldus Rutten, "Mensen moeten heel veel moeite doen om van de ene naar de andere kant te gaan. Daarom gaan we de gebieden overkluizen. Je kunt dan denken aan een brug voor langzaam rijdend verkeer of een tweede maaiveld, zodat de twee gebieden naar elkaar toe kunnen groeien."

De dagvoorzitter reageert: "Daar is het concept van de Duurzame Weg prima in te passen."

Snelweg: a place to be

Wim van den Boogaard is innovatiemanager bij Rijkswaterstaat. Hij vertelt hoe het project Wegen naar de Toekomst kijkt naar de situatie op de langere termijn en hoe Rijkswaterstaat problemen rondom de toenemende mobiliteit denkt op te lossen.

"Onze benadering is: Hoe maken we van een snelweg 'a place to be'? Vroeger wilden we niet aan het water wonen, nu is het een gewilde plek", aldus Van den Boogaard, "Zo moeten we ook omgaan met snelwegen."

Van den Boogaard onderschrijft dat de Duurzame (Groene) Weg een doorbraak voor de snelweg kan betekenen: van te (ver)mijden naar een 'place to be'.

De programmamanager vertelt hoe hij samen met een groep mensen aan de slag is gegaan om de snelweg van de toekomst te realiseren.

"We hebben het boek 'Nova Atlantis' van Francis Bacon als basis gebruikt. Hij beschrijft in dit boek uit het begin van de zeventiende eeuw de ideale wereld. Wat is de ideale snelweg?"

De groep waarmee gewerkt is, was verdeeld in negen 'verkenningstroepen'. Iedere groep bestudeerde een bepaald aspect. Hieruit zijn vier concepten ontwikkeld.

Als voorbeeld van een van die concepten heeft Van den Boogaard de Kralingse Berg genomen. Op een poster is de situatie geschetst. Bovenop de berg draaien windmolens met hun wieken, energie die gebruikt wordt voor de stad en voor kassen. Langs de molens staan hoge flats; 'menselijk maathoog wonen'. Daaromheen slingert een weg: de noord/zuid verbinding.

"We zijn in staat om een infrastructuur te maken die stil en schoon is", aldus de innovatiemanager van Rijkswaterstaat, "Bij de Duurzame Weg wordt de snelweg als een barrière gezien. Zo zie ik dat niet. Ik haal mijn inspiratie uit de kansen die ik uit een situatie denk te halen", sluit Van den Boogaard af.

Reacties

"En, gaan jullie het doen? Wie legt de eerste Duurzame Groene Weg aan", vraagt Guus van de Hoef als start van het tweede deel van de middag.

De verschillende aanwezige bestuurders komen een voor een aan het woord.

Wethouder Van den Oever van de gemeente Dordrecht heeft een duidelijke mening: "Voor Dordrecht geen Duurzame Weg.

Tot 2015 hebben we geen probleem. We zitten nog onder de norm. Misschien daarna? De ontlasting van de A16 zit mijns inziens in de A4 zuid. En er komen steeds meer hybride auto's en straks elektrische. Waar ik me zorgen over maak is het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor door onze stad. Dat staat hoger op mijn prioriteitenlijstje dan de A16."

De dagvoorzitter reageert: "Wordt het concept ingehaald door de introductie van de elektrische auto?"

"Het is een duidelijk politiek item in Zwijndrecht. Alle partijen zeggen: de A16 overkluizen", aldus wethouder Dost, "Nu zie je geluidschermen en beton als je langs onze stad rijdt. We blijven achter met de economische ontwikkeling. We hebben een kans gemist. De snelweg moet ons juist kansen bieden. Ik weet het zeker: Als er goede ideeën komen, maken we daar gebruik van."

Vanuit Ridderkerk reageert wethouder Den Boef van Milieu: "De snelweg is bij Ridderkerk zestien banen breed! Wat gaan we daarmee doen?"

Peter de Koning, wethouder Verkeer en Vervoer van dezelfde gemeente vult aan: "De Duurzame Groene Weg is eigenlijk symptoombestrijding. Over een tijdje rijdt iedereen toch in een elektrische auto?"

Daarnaast is de Duurzame Weg volgens hem eerder bedoeld voor het vrachtverkeer dan voor autoverkeer.

"De vervuiler, de bron, moet worden aangepakt", aldus De Koning.

Twan Beurskens, wethouder in Venlo vertelt: "In Venlo hebben we heel veel vrachtverkeer. En vrachtwagens worden niet elektrisch, net zomin als de tractor met oplegger. Ik geloof wél in dit concept. Wat belangrijk is: Wie gaat de regie pakken? Dat moet de minister zijn. En door samen het idee te steunen."

Cor van de Kemp van de wijkraad Pernis stelt: "Sinds 2002 zijn we hier al mee bezig. De kern van het vraagstuk heeft te maken met wet- en regelgeving en normen. Elke situatie is weer anders. Pernis ligt midden in een industriegebied. Niet alleen maar raffinaderijen. Naast het verkeer op de snelweg hebben we ook nog te maken met scheepvaart. Het belangrijkste is: er moet een oplossing komen! En die oplossing zit wat mij betreft in de Duurzame Weg."

Een van de laatste sprekers is Eric Martejn, directeur Wegen en Verkeer bij Rijkswaterstaat.

"We werken al heel lang volgens het duurzaamheidsprincipe. Met energie, materialen. Als je het geld dat je gebruikt voor een kilometer Duurzame Weg, investeert in het schoner maken van vrachtwagens, dan kun je daar heel veel mee doen! Ik ben voorstander van een brongerichte aanpak. En er komt een moment dat er een stille auto is."

Toch staat Martejn open voor goede en innovatieve ideeën. Om tot een oplossing te komen, moet volgens hem buiten de kaders gedacht worden.

"Om dit project toch tot een succes te maken, heb je betrokken bestuurders nodig. Bovendien is het noodzakelijk dat naast Verkeer & Waterstaat ook het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer hierbij betrokken wordt. De r van ruimte is in dit kader een heel

belangrijk aspect.”

“Wil je dit realiseren, dan moet de ‘sence of urgency’ voor iedereen helder zijn”, vult zijn collega Aernout van der Bend van Rijkswaterstaat aan, “Geluid en lucht staan al lang op de urgentielijst van het ministerie. Voor mij is de weg een middel. Een gast van de omgeving. Willen we hier wonen en werken, dan heb je een weg nodig. Samen moeten we beslissen hoe deze in de omgeving wordt ingepast.”

Mark Smeijers van woningbouwvereniging Woonbron is coördinator duurzaamheid en gaat nog even kort in op de situatie langs de A16 in Dordrecht.

“De buitenlucht is gezonder dan de lucht binnen. Daarom is het belangrijk om te ventileren. Maar de straatzijde van de woningen die langs de A16 staan, moet helemaal dicht. Aan die kant is de lucht te ongezond. Ventileren kan alleen vanaf de andere kant. Bij realisatie van een Duurzame Groene Weg zijn de woningen normaal te ventileren.”

Bij overkapping van de weg ziet Woonbron twee voordelen: een verbetering van de bestaande bouw en mogelijkheden voor nieuwe bouwlocaties.

Afsluitend

Een belangrijke conclusie uit de kennisconferentie van 29 oktober is, dat de Duurzame Groene Weg alleen haalbaar is als je het gebied direct eromheen ook ontwikkelt. Bijvoorbeeld door woningen te bouwen of sportvelden aan te leggen. Nog los van de situatie die voor elke stad weer anders is, blijkt tijdens de conferentie dat het besluitvormingsproces over zo'n kostbaar en groot project een obstakel is.

Om de Duurzame Groene Weg überhaupt te kunnen realiseren, is een organisatie nodig die de regie op zich neemt.

Guus van der Hoef sluit af met de woorden: “Uit deze kennisconferentie komt een duidelijke roep naar een integrale aanpak naar voren. Ik wil graag het initiatief nemen om een vervolg aan deze bijeenkomst te geven. En om met ‘De Tao van Poeh’ af te sluiten:

*Maar als je nu de dingen doet,
De dingen die jij kan,
Dan vind je heus de Weg vanzelf,*

En de Weg komt achter je an!"

Downloads

- [Poster kennisconferentie](#) (pdf, 6 pagina's, 3,3MB).

Om pdf-bestanden te kunnen openen en printen moet [Acrobat Reader](#) op uw computer zijn geïnstalleerd (gratis download vanaf de [Adobe site](#)).

[naar boven](#)